

جبر خطی

دانشکده مهندسی کامپیوتر

حمیدرضا ربیعی، مریم رضائی
بهار ۱۴۰۲

تاریخ انتشار: ۱۶ اسفند ۱۴۰۱

تمرین دوم

استقلال، ضرب داخلی و نرم

۱. پرسش‌های خود در مورد این تمرین را در سامانه کوئرا مطرح کنید.

۲. **سیاست ارسال با تاخیر پاسخ:** شما در مجموع در طول نیم‌سال می‌توانید تا سقف ۱۵ روز تمرین خود را با تاخیر ارسال کنید. پس از آن به ازای هر ساعت تاخیر ۵۰ درصد نمره کسر خواهد شد. مقیاس محاسبه تاخیر ساعت است و تاخیر شما رو به بالا گرد خواهد شد تا به مقیاس ساعت درآید. به عنوان مثال ۲ ساعت و ۱۰ دقیقه تاخیر معادل ۳ ساعت در نظر گرفته خواهد شد. تمرین تئوری و عملی در محاسبه تاخیرها دو تمرین جداگانه در نظر گرفته خواهند شد. یعنی ۲ روز تاخیر بر تمرین تئوری و ۱ روز تاخیر بر تمرین عملی در مجموع برابر ۳ روز در نظر گرفته خواهد شد. در نهایت اگر بیش از ۱۵ روز تاخیر داشته باشید، تاخیر مجاز شما به نحو بهینه‌ای توزیع خواهد شد که کمترین میزان نمره را از دست بدهید.

۳. **سیاست مشارکت دانشجویان در حل تمرین:** دانشجویان می‌توانند در حل تمرین برای رفع ابهام و یا بدست آوردن ایده کلی با یک دیگر مشارکت و هم‌فکری کنند. این کار مورد تایید و تشویق تیم ارائه درس می‌باشد چرا که هم‌فکری و کار گروهی می‌تواند موجب تقویت یادگیری شود. اما بدست آوردن جزئیات راه‌حل و نگارش پاسخ باید تماماً منحصرأ توسط خود دانشجو انجام شود. بیشینه اندازه مجاز گروهی که در آن می‌توانید برای حل تمرین هم‌فکری کنید برابر ۴ نفر است. رعایت آداب‌نامه‌ی انجام تمرین‌های درسی الزامی است. در صورت مشاهده تخلف مطابق قوانین دانشکده و دانشگاه برخورد خواهد شد.

تاریخ تحویل: ۱۵ فروردین ۱۴۰۱

سوالات تئوری (۱۴۰ نمره)

پرسش ۱ (۱۰ نمره) فرض کنید v_1, v_2, \dots, v_n در فضای برداری V مستقل خطی هستند.

اثبات کنید $v_1, v_2, \dots, v_n, v_{n+1} - v_1, v_2 - v_2, \dots, v_n - v_n$ نیز مستقل خطی هستند

پرسش ۲ (۱۰ نمره) اثبات یا رد کنید: اگر v_1, v_2, \dots, v_m و w_1, w_2, \dots, w_m در فضای برداری V مستقل خطی باشند (هر مجموعه بردار v_i و w_i به صورت جداگانه مستقل خطی است) در نتیجه $v_1 + w_1, v_2 + w_2, \dots, v_m + w_m$ نیز مستقل خطی است

پرسش ۳ (۲۰ نمره) اگر $v_1 = \begin{bmatrix} 1 \\ 2 \\ 0 \end{bmatrix}$ ، $v_2 = \begin{bmatrix} 1 \\ a \\ 5 \end{bmatrix}$ و $v_3 = \begin{bmatrix} 0 \\ 4 \\ b \end{bmatrix}$ سه بردار در R^3 باشند، مقادیر a و b را به گونه‌ای بیابید که این سه بردار، وابسته خطی باشند.

پرسش ۴ (۲۰ نمره) می‌دانیم که نرم p یک بردار x به صورت روبرو تعریف می‌شود: $\|x\|_p = \left(\sum_{k=1}^n |x_k|^p \right)^{1/p}$

(آ) (۱۰ نمره) اثبات کنید به ازای هر p و q به شرطی که داشته باشیم $0 < p < q$ عبارت زیر درست است:

$$\|x\|_p \geq \|x\|_q$$

(ب) (۱۰ نمره) اثبات کنید به ازای هر p و q به شرطی که داشته باشیم $0 < p < q$ عبارت زیر درست است:

$$\|x\|_p \leq n^{1/p-1/q} \|x\|_q$$

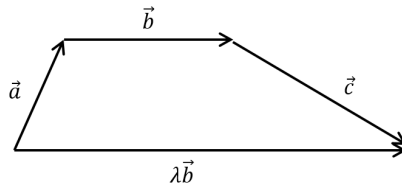
(راهنمایی: دو مقدار حقیقی p و q را مقادیری حقیقی در بازه $[1, \infty]$ در نظر بگیرید که رابطه $\frac{1}{p} + \frac{1}{q} = 1$ بینشان برقرار است. آنگاه برای دو بردار

$$a = (a_1, a_2, \dots, a_n) \text{ و } b = (b_1, b_2, \dots, b_n) \text{ که داریم } \left(\sum_{i=1}^n |a_i b_i| \right) \leq \left(\sum_{i=1}^n |b_i|^q \right)^{1/q} \left(\sum_{i=1}^n |a_i|^p \right)^{1/p}$$

پرسش ۵ (۲۰ نمره) سه بردار \vec{a} ، \vec{b} و \vec{c} را در نظر بگیرید که رابطه $\lambda \vec{b} = \vec{a} + \vec{b} + \vec{c}$ برایشان صادق است. و بردارهای \vec{a} و \vec{c} به طور کلی با \vec{b} هم‌جهت اند (به این معنی که حاصل ضرب داخلی‌شان مثبت است). حال برای این بردارها ثابت کنید که:

$$\|\vec{a} + \vec{b}\|^2 = \|\vec{b} + \vec{c}\|^2 \iff \|\vec{a}\|^2 = \|\vec{c}\|^2$$

(راهنمایی: حل این سوال بدون شهود اولیه مشکل است. توصیه می‌شود که برای حل راحت‌تر به این سه بردار و رابطه بینشان به عنوان مدل جبری خوبی برای توصیف یک دوزنقه دلخواه نگاه کنید همان‌طور که در شکل برایتان آورده شده. از دید هندسی‌تان و تجزیه \vec{a} و \vec{c} به مولفه‌های عمود و هم‌راستای \vec{b} در این اثبات کمک بگیرید)

پرسش ۶ (۳۰ نمره)

آ) (۱۰ نمره) $C[-\pi, \pi]$ را فضای برداری تمام توابع پیوسته حقیقی با دامنه $[-\pi, \pi]$ تعریف می‌کنیم. فرض کنید این فضا مجهز به ضرب داخلی زیر باشد:

$$\langle f, g \rangle = \int_{-\pi}^{\pi} f(x)g(x)dx$$

حال فرض کنید n یک عدد صحیح مثبت دلخواه است. نشان دهید توابع زیر یک مجموعه از بردارهای یکه-متعامد در $C[-\pi, \pi]$ می‌سازند:

$$\frac{1}{\sqrt{2\pi}}, \frac{\cos x}{\sqrt{\pi}}, \frac{\cos 2x}{\sqrt{\pi}}, \dots, \frac{\cos nx}{\sqrt{\pi}}, \frac{\sin x}{\sqrt{\pi}}, \frac{\sin 2x}{\sqrt{\pi}}, \dots, \frac{\sin nx}{\sqrt{\pi}}$$

با توجه به بخش قبلی سوال، می‌توانیم برای توابع متناوب با دامنه تناوب T ضرب داخلی را به صورت زیر تعریف کنیم:

$$\langle f(t), g(t) \rangle = \int_{-\frac{T}{2}}^{\frac{T}{2}} f(t)g(t) dt$$

همچنین همانند قسمت قبل می‌توان اثبات کرد که توابع زیر، یک مجموعه نامتناهی از بردارهای متعامد می‌سازند.

$$1, \sin \omega.t, \sin 2\omega.t, \dots, \sin n\omega.t, \dots, \cos \omega.t, \cos 2\omega.t, \dots, \cos n\omega.t, \dots$$

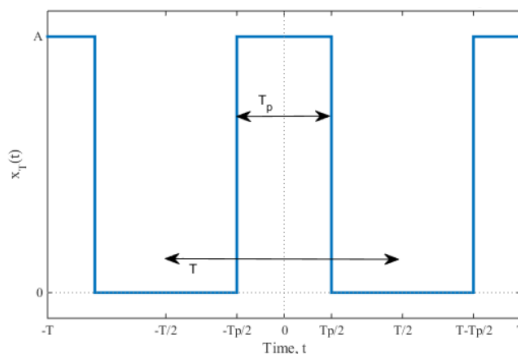
در نتیجه هر تابعی مانند $f(t)$ را می‌توان بر حسب پایه‌های بدست آمده به صورت زیر نوشت:

$$f(t) = a_0 + \sum_{n=1}^{\infty} (a_n \cos n\omega.t + b_n \sin n\omega.t)$$

حال با استفاده از اطلاعات داده شده، توابع داده شده در قسمت‌های زیر را بر حسب پایه‌های داخل سوال بدست آورید. (راهنمایی: اگر یک تابع دامنه تناوب آن T باشد، مقدار ω از رابطه $\omega = \frac{2\pi}{T}$ بدست می‌آید.

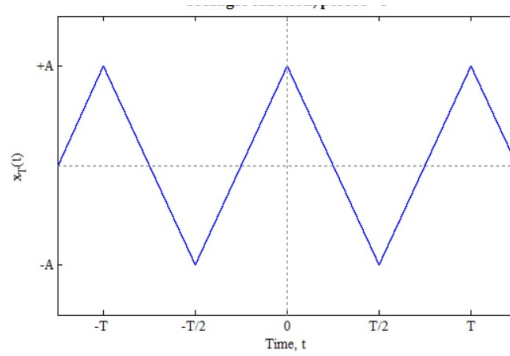
ب) (۱۰ نمره) موج مربعی: (در ادامه رفتار تابع در یک نوسان $(|t| < \frac{T}{4})$ توضیح داده شده است)

$$x_T(t) = \begin{cases} A & |t| < \frac{T_p}{4} \\ 0 & |t| > \frac{T_p}{4} \end{cases}$$

ج) (۱۰ نمره) موج مثلثی: (در ادامه رفتار تابع در یک نوسان $(|t| < \frac{T}{4})$ توضیح داده شده است)

$$x_T(t) = \begin{cases} A + \frac{4A}{T}t & t < 0 \\ A - \frac{4A}{T}t & t > 0 \end{cases}$$

سوالات عملی (۳۰ نمره)

تاریخ تحویل: ۱۷ فروردین ۱۴۰۱

پرسش ۱ (۳۰ نمره) فضای برداری \mathbb{Z}_2^n را در نظر بگیرید. هر بردار از این فضا متناظر یک رشته باینری به طول n است. عملیات جمع دو بردار در این فضا هم معادل عملیات xor دو رشته باینری است. همچنین یک ترکیب خطی از تعدادی از اعضای این فضا، متناظر xor یک زیرمجموعه از آن بردارها است. بردارهای v_1, v_2, \dots, v_m داده شده است.

به ازای هر $1 \leq k \leq m$ بررسی کنید آیا $v_k \in \text{span}(v_1, v_2, \dots, v_{k-1})$ یا خیر.

ورودی

در خط اول ورودی دو عدد n و m که با یک فاصله از هم جدا شده‌اند آمده است. در هر کدام از m سطر بعدی یک رشته باینری به طول n بدون فاصله آمده است.

$$1 \leq n, m \leq 500$$

خروجی

در خروجی m خط چاپ کنید که هر کدام در صورت برقرار بودن شرط گفته شده 'YES' و در غیر اینصورت 'NO' باشد.

ورودی نمونه ۱

```
1 3 7
2 000
3 001
4 011
5 010
6 010
7 110
8 111
```

خروجی نمونه ۱

```
1 YES
2 NO
3 NO
4 YES
5 YES
6 NO
7 YES
```

ورودی نمونه ۲

```
1 3 7
2 111
3 111
4 111
5 010
6 111
7 101
8 001
```

خروجی نمونه ۲

```
1 NO
2 YES
3 YES
4 NO
```

5 YES
6 YES
7 NO

ورودی نمونه ۳

1 5 10
2 00000
3 00000
4 01110
5 00110
6 00000
7 10100
8 01010
9 10100
10 00000
11 11111

خروجی نمونه ۳

1 YES
2 YES
3 NO
4 NO
5 YES
6 NO
7 NO
8 YES
9 YES
10 NO